

DT-106

December-2023

B.Ed., Sem.-I

B-101 : Gujarati

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (1) ભાષાની પરિભાષા કોઈપણ બે વ્યાખ્યાઓને આધારે રચી કરો.
- (2) "ઘટકોના સમુચ્ચયમાંથી ભાષા સર્જાય છે." પ્રસ્તુત વિધાન સમજાવી ભાષાનાં વૈજ્ઞાનિક પૃથક્કરણનો ચાર્ટ લખો.

અથવા

- (1) માતૃભાષા શિક્ષણની ઉપેક્ષા દૂર કરવાના ઉપાયોની ચર્ચા કરો.
- (2) "માતૃભાષા શિક્ષણક્ષેત્રમાં ચાળાણી છે." પ્રસ્તુત વિધાનના સંદર્ભમાં શિક્ષણનાં માધ્યમ તરિક્કે માતૃભાષાનું મહત્ત્વ સમજાવો.

2. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (1) સૂક્ષ્મ અધ્યાપન પાઠના આયોજનના વિવિધ સોપાનોની ચર્ચા કરો.
- (2) વિષયાભિમુખ કૌશલ્યનાં અગત્યનાં ઘટકો જણાવી ઈચ્છનીય વર્તનો અને અનિચ્છનીય વર્તનોની નોંધ લખો.

અથવા

- (1) "પાઠ આયોજન નોંધ શિક્ષણની સફળતાની સીડીનું પ્રથમ સોપાન છે." – ચર્ચા કરો.
- (2) ભાષા શિક્ષક તરિક્કે આદર્શ કા.પા. કાર્ય કરવા માટે તમે કઈ બાબત ધ્યાનમાં રાખશો ?

3. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (1) ગુજરાતી ભાષામાં વપરાતા વિરામચિહ્નો જણાવી ગમે તે ત્રણ વિરામ ચિહ્નોનો સદ્દાંત ઉપયોગ જણાવો.
- (2) વાક્યનાં પ્રકારો અર્થકે ભાવની દ્રષ્ટિને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

અથવા

- (1) સંજ્ઞાનાં પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત સ્પષ્ટ કરો.
- (2) ઉચ્ચારણની પ્રક્રિયાનાં વિવિધ અંગોના કાર્ય વિષે નોંધ લખો.

4. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (1) નિપાતનાં પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- (2) સંધિની વ્યાખ્યા આપી તેના પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

અથવા

- (1) ઉચ્ચરિત અને લિખિત ભાષાને વ્યાખ્યાયિત કરી તેના વચ્ચેનો ભેદ દર્શાવો.
- (2) તત્પુરુષ સમાસનાં વિવિધ પ્રકારો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ સાત)

14

- (1) વિનયન વિદ્યાશાખાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (2) ભાષાનાં સ્વરૂપ વિષે ટૂંકમાં માહિતી આપો. -
- (3) માતૃભાષા શિક્ષણ ઉપેક્ષાનાં કારણો જણાવો. -
- (4) સૂક્ષ્મ અધ્યાપનનો અર્થ વ્યાખ્યા આપી સ્પષ્ટ કરો. -
- (5) શિક્ષક પોતાના અધ્યાપન કાર્યને અસરકારક બનાવવા કેવા પ્રકારનાં પ્રશ્નો પૂછે છે ?
- (6) સિમ્યુલેશન અર્થ સ્પષ્ટ કરો. -
- (7) સ્વર અને વ્યંજનની વ્યાખ્યા આપો. -
- (8) જંકચર કોને કહેવામાં આવે છે ?
- (9) સંયોજક એટલે શું ? સંયોજક તરીકે વપરાતા પદોની યાદી આપો. -
- (10) સર્વનામનાં પ્રકારો જણાવો. -
- (11) રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્ય પ્રયોગ કરો :
 - (a) કાન ઊઘડવા
 - (b) વિકેટ ઊડી જવી.
- (12) નીચેના સમાસનો વિગ્રહ કરી ઓળખાવો :
 - (a) નીલાંબર
 - (b) નફોતોટો